

DRAGICA DRAGUN***HRVATSKI NAŠ... STJEPKA TEŽAKA**

Jezično savjetodavno djelovanje Stjepka Težaka okupljeno je i ukoričeno u jezičnim priručnicima (savjetnicima) *Hrvatski naš svagda(š)nji*, *Hrvatski naš osebujni*, *Hrvatski naš (ne)zaboravljeni*, *Hrvatski naš (ne)podobni*. Rad promatra tekstove ukoričene u knjigama čiji naslovi otkrivaju kako je riječ o autoru koji i poetski *misli* jezik, a njihovo čitanje otkriva iznimnog poznavatelja kako povijesti razvoja hrvatskoga jezika, tako i suvremenoga, hrvatskoga jezika.

Ključne riječi: Stjepko Težak, jezik hrvatskoga naroda, ravnopravna dvojnost jezika, jezična sloboda, samosvojnost hrvatskoga jezika, inojezični nasrtaji, opstojnost jezika

Uvod

Stjepko Težak, doktor filologije, jezikoslovac i sveučilišni profesor, ponajprije je bio usmjeren na jezikoslovna područja koja pokrivaju dijalektologiju, suvremeni hrvatski jezik, lingvostilistiku i normativistiku. „Prepoznatljivim znanstvenoistraživačkim pristupom uspješno se bavio metodikom nastave hrvatskoga jezika i filma, suvremenim hrvatskim jezikom, ali i poviješću hrvatskoga jezika. Proučavao je hrvatski književni jezik, ali i hrvatska narječja. Podjednako ga je zanimala lingvodidaktika i lingvostilistika, standardologija i dijalektologija, jezikoslovna teorija i komunikacijska praksa, povijest i sadašnjost materinskoga nam jezika...” (Pavličević-Franić 2006: 123). Napisao je niz djela koje se bave hrvatskim jezikom, pokrivajući područja od udžbenika i metodičkih priručnika do suautorstva na jednoj od najviše upotrebljivanih hrvatskih gramatika (Težak - Babić, *Gramatika hrvatskoga jezika*, 1966.), kao i do rada na izradi nacрта za veliku hrvatsku gramatiku (*Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga jezika*, 1991.).¹ Autorom je i niza članaka posvećenih hrvatskoj jezičnoj kulturi i njezinom očuvanju. Tijekom dvadeset godina objavljivao ih je u Školskim novinama u stalnoj rubrici *Riječ*. Također, više od deset godina davao je jezične savjete u emisiji *Hrvatski naš svagdašnji* na Radiju Sljeme. Njegovo savjetodavno djelovanje okupljeno je i ukoričeno u jezičnim priručnicima (savjetnicima), a objavio ih je četiri: *Hrvatski naš svagda(š)nji* (1990.), *Hrvatski naš osebujni* (1995.), *Hrvatski naš (ne)zaboravljeni* (1999.), *Hrvatski naš (ne)podobni* (2004.).

* Mr. sc. Dragica Dragun, asistentica, Filozofski fakultet, Osijek

¹ Odabrana bibliografija Stjepka Težaka nalazi se u: Pavličević-Franić, Dunja (2006). U spomen, Stjepko Težak. *Jezik* 53.4: 126-128.

Njegov Hrvatski naš...

U svom savjetodavnom radu Stjepko Težak bio je ponajprije branitelj opstojnosti hrvatskoga jezika. Ali nikada nije problemima koje je obrađivao pristupao neobjektivno ili neznanstveno. Njegov pristup nikada nije bio isključiv i jednostran. U predgovoru posljednje svoje knjige jezičnih savjeta *Hrvatski naš (ne)podobni* izrijekom to i navodi: „Ne mora se u jeziku sve i uvijek određivati po načelu ili - ili. Katkad se mora dopustiti i načelo i - i, dakle manje-više ravnopravna dvojnost pa čak i višestrukost (...) svoje jezične savjete i preporuke ne svodim na kategorični sud: pravilno – nepravilno, nego podsjećam na uporabne mogućnosti na različitim razinama standardnog jezika (...), a gdje treba i na razinama dijalektalnoga, žargonskoga, regionalnoga, mjesnog priopćavanja.“ (Težak 2004: 5). Ali, to ne znači da je Težak bio popustljiv prema svim onim natruhama koje su stoljećima, a i u današnje dane, zatrovali hrvatski jezik, često želeći mu negirati samosvojnost. Upravo to iznimno veliko poznavanje povijesti razvoja hrvatskoga jezika, kao i suvremenoga hrvatskoga jezika, omogućilo mu je da znanstveno objektivno i utemeljeno donosi sudove o korisnom i štetnom za hrvatski jezik, a njegov izraz omogućio mu je da se savjetima približi i širem krugu pučanstva. Naime, u pisanju savjeta, iako je često posezao i „za etimološkim podacima, povijesnojezičnim primjerima i obavijestima o stilističkim vrijednostima pojedinog jezičnog znaka“ (Težak 2004:5), Težak nikada nije „težak“, nerazumljiv, zamoran i suhoparan. Stilom se uspio približiti širem krugu zainteresiranih znajući da hrvatski jezik nije samo za one koji se njime bave, već je i jezik urbanih mladih ljudi, kao i *kumica na placu*. Upravo i na taj način daje svoje savjete, upozoravajući na različite razine i funkcionalne stilove koje mora svojom polivalentnošću zadovoljiti standardni jezik. Zbog toga se i pri čitanju njegovih savjeta osjeća da su to upravo savjeti, a ne prinude i obveze. Takav popularnoznanstveni pristup prisutan je od prve njegove knjige savjeta - *Hrvatski naš svagda(š)nji* (1990.)

U toj knjizi, nastaloj u turbulentnim razdobljima kada se Hrvatska napokon uspijeva osamostaliti (kako politički i gospodarski, tako i jezično), Težak u predgovoru *O riječi našoj današnjoj i svagdašnjoj* upozorava na kontinuitet razvoja hrvatske riječi sve od Bašćanske ploče do današnjih dana. „Razmišljajući o svojim prijedlozima, preporukama i savjetima imao sam u vidu tu razvojnu crtu hrvatskog književnog jezika na cjelokupnoj povijesnoj okomici. A uzimao sam u obzir i činjenicu da jezik naš današnji nije ni jučerašnji ni sutrašnji, ali mora biti i jučerašnji i sutrašnji.“ (Težak 1990: 6). U ovom prividnom protuslovlju, kako kaže Težak, očituje se polazište svih njegovih jezičnih promišljanja. Riječi su, i jezik u cjelokupnosti, stalno pod pritiskom dviju suprotnih težnji – ostati isti i mijenjati se. Upravo zato uvijek i nastaju nesporazumi oko riječi, a jedini način kako bi se izbjegla jezična anarhija kojom bi se izgubila sposobnost komunikacije kako na prostornoj vodoravnoj osi, tako i na okomitoj povijesnoj osi, prije svega dobro je poznavanje jezika – kako njegove povijesti, tako i sadašnjosti, u svim složenim odnosima njihovih sastavnica. Svoja polazišta Težak ne nameće

čitatelju kao činjenicu koja je svima sama po sebi poznata, već ga u početnom dijelu knjige upoznaje sa značenjima pojmova kao što su: kultura riječi, jezična tolerancija, jezična norma, dijalekt i književni jezik, žargon, vulgarizmi... Tek nakon što je uspostavio osnovne teorijske odnose, upušta se u rješavanje jezičnih dvojbi, zavrzlama i nedosljednosti, ali i u čišćenje naplavina koje su pod utjecajem susjednih jezika djelovale na razvojni tijek osobnosti hrvatskoga jezika.

U poglavlju se *Jezična tolerancija* također očituje Težakov odnos prema riječima: „A da bi se odabrala prava, najizračajnija i najriječitija riječ, treba riječ poznavati. Neprijatelji su jezične tolerancije neznanje, mržnja i pretjerana ljubav. (...) Jezična se tolerancija ne ostvaruje progonom riječi. Ne zabranjujemo riječ, nego njezinu nakaradnu upotrebu. Nema opasnosti od riječi, ma koja i kakva ona bila, nego od njezine sprege s drugima i naboja koji joj daje pisac ili govornik uključujući je u rečenicu mržnje, nasilja, podlosti, licemjerja, egoizma, šovinizma, netolerancije i drugih zala. Samo naoštrena namjerom, riječ posiječe gore od mača.“ (Težak 1990: 12-13). Razvidno je kako Težak odbacuje pristup jeziku obojen emocijama i ponajprije se zalaže za znanstvenoistraživački pristup, kako odbacuje svako politiziranje, a zalaže se za činjenicu. A činjenica je ono što je sadržano u višestoljetnoj razvojnoj niti hrvatskoga jezika koju ustvrđuje na prvim stranicama knjige. Uz uvodna teorijska, u knjizi nalazimo poglavlja posvećena pravopisnim nedoumicama, dvojnim gramatičkim oblicima, tvorbi riječi, semantičkim nijansama, sintaktičkim i leksičkim problemima.² Zanimljivo je primijetiti kako se neki problemi o kojima je Težak pisao prije skoro dva desetljeća još i danas često pojavljuju kao jezikoslovna pitanja (npr. poglavlja *Glasovati ili glasati*, *Uskršnji ili uskršnji*).

U knjizi *Hrvatski naš osebujni* (1995.), koja je „po načinu pisanja, po tematici, po svrsi i poruci“ (Težak 1995: 5) svojevrsan nastavak prethodne knjige, Težak još više ističe važnost samosvojnosti hrvatskoga jezika, posebice u odnosu na srpski jezik. U *Prislovnom pripomenku* (uvodno poglavlje) objašnjava razloge zašto je naslovio knjigu ovakvim naslovom, i što u njemu znači pridjev osebujan: „Hrvatski je osebujan – po tom što je jedno od bitnih obilježja hrvatskog naroda; – po tome što se razlikuje od srpskog s kojim su ga htjeli stopiti; – po tom što su mu, nijećući mu osebujnost, nadijevali različita imena; – po svojim izvorištima; – po načinu standardizacije; – po osobinama koje mu kao standardnom jeziku dotječu iz triju osnovnih narječja; – po problemima koje kao standardni jezik postavlja pred svoje govornitelje, pisce i jezikoslovce.“ (Težak, 1995: 5). Tim riječima Težak je ukratko sažeo svu tematiku svoje knjige. U početnom poglavlju³ govori o snazi i ljepoti hrvatske riječi, da bi u sljedećim poglavljima ukratko upozorio

² Poglavlja u knjizi *Hrvatski naš svagda(š)nji*: Jezik naš današnji, Jezične mijene i zamjene, Književni jezik i njegovi pratioci, Jezik u medijima i umjetnostima, Pravopisne nedoumice, Dvojni oblici, Plodnost rječotvorja, Značenjske tančine, Riječ u rečenici, Presađenice i posuđenice iz tuđih vrtova

³ Poglavlja u knjizi *Hrvatski naš osebujni*: Proslovni pripomenak, Moć i ljepota riječi, Osebujnosti jezika hrvatskoga, Jezični savjetodavci, Jezični uljezi, „Nova“ hrvatska riječ, Jezične nedoumice

na čimbenike koji utječu i koji oblikuju osebnost hrvatskoga jezika, posebice naglašavajući tronarječno izvorište na kojemu se napaja (npr. *Sjaj i bijeda imenovanja i svrstavanja jezika hrvatskog, Svi hrvatski jezici, Ozaljski jezično-književni krug, Suvremeni hrvatski hibridni književnojezični tip...*). Također, čitatelja je upoznao s djelovanjem jezičnih savjetodavaca (o djelotvornosti jezičnog savjetništva govori na primjerima Tome Maretića, Vatroslava Rožića i Nikole Andrića), ali i s hrvatskim rječnicima, gramatikama i pravopisima nastalim tijekom višestoljetnog razvojnog kontinuiteta jezika koji se tijekom povijesti svakako nazivao, ali je oduvijek bio hrvatski, jezik hrvatskoga naroda. „Što se svijesti hrvatskog naroda tiče, prateći je zabilježenu od *Bašćanske ploče*, koja - doduše - hrvatskim naziva samo kralja, a ne i jezik, do najnovijih zapisanih ili izgovorenih izjava u svim slojevima hrvatskog naroda, ustanovljujemo neprekinuti naraštajni niz onih što svoj jezik zovu hrvatskim.“ (Težak 1995: 18). Sljedeća poglavlja, koja čine veći dio knjige, donose odgovore na neka problematična jezična pitanja (najviše na području leksikologije i tvorbe).

Osnovni je cilj i motiv ove knjige, uz naravno davanje jezikoslovnih savjeta i blagotvornog utjecanja na izgradnju jezične kulture hrvatskih govornika, prije svega i izgradnja svijesti o osebnosti jezika kojim govorimo – na svim onim razinama spomenutim u uvodnom poglavlju. „Isticanje osebnosti hrvatskog jezika može se pričiniti suvišnim jer već atribut hrvatski oglašuje taj jezik posebnim, osebnim, različitim od svih drugih jezika. Ali baš su nam taj atribut doveli u pitanje, a s njime i osebnost jezika kojim govorimo.“ (Težak 1995: 5). Knjiga *Hrvatski naš osebnost* Težakov je svesrdan doprinos izgradnji samosvojnosti hrvatskog bića koje „riječju jezik ne obuhvaća samo tjelesni organ i govorni komunikacijski sustav nego i sebe sama, tj. pojam – *narod*“ (Težak 1995: 18).

Osnovno polazište u ispisivanju knjige *Hrvatski naš (ne)zaboravljeni* (1999.) Stjepko Težak pronalazi u sukobu različitih shvaćanja razvoja hrvatskoga jezika u vremenu kada je jenjalo političko potiskivanje njegova imena. Novostečena jezična sloboda opterećena je „težnjom za neograničenom slobodom jezične komunikacije ili zahtjevom za strogim jezičnim normiranjem i državnim sankcioniranjem.“ (Težak 1999: 5). Hrvatski govornik našao se u situaciji da ne zna kako treba govoriti – s jedne strane je negodovanje zbog „novog“ hrvatskog jezika ili zbog pretjerane arhaizacije, s druge strane je prosvjedovanje zbog nastavljenog posrbljivanja, a negoduje se i zbog jezične nesigurnosti i anarhije. Želeći čitatelju pomoći da se osjeća sigurnim u svojoj jezičnoj kompetenciji, Težak dajući svoje savjete i u toj knjizi polazi „sa stajališta da je hrvatski jezik i u vremenu nasilnog rashrvaćivanja sačuvao bitna obilježja svoje samosvojnosti te da mu nisu nužne revolucionarne promjene“ (Težak 1999: 5). Odgovore na jezična pitanja Težak i ovdje objašnjava trojako – na razini podrijetla, na razini norme suvremenog hrvatskog jezika i na razini suvremene hrvatske jezične prakse. U slučajevima kada se te tri razine ne poklapaju, poseže i za potanjim odrednicama koje također ne moraju voditi jedinstvenom zaključku, ali

svakako pomažu u donošenju sigurnijeg i boljeg izbora. Dodatne odrednice koje mu pomažu u donošenju sudova temeljito je raščlanio i opisao u *Riječi uvodnoj*, a one su – samosvojnost hrvatskoga jezika (prednost daje jezičnom znaku po kojem se hrvatski razlikuje od drugih jezika), sustavnost (prednost daje jezičnom znaku koji je dio hrvatskoga sustava), priopćajna svrhovitost (prednost ima jezični znak kojim se omogućuje brzo i jasno sporazumijevanje i koji ima stilsku funkcionalnost), opća prihvatljivost (u prednosti je jezični znak koji je prihvatljiv hrvatskom govorniku neovisno o njegovim zavičajnim govornim navikama), proizvodna plodnost (prednost ima jezični znak pogodan za bogatiju jezičnu proizvodnju) i standardnost (prednost ima jezični znak već usvojen u hrvatskom standardnom jeziku). Ta su načela prisutna u cjelokupnom Težakovom savjetodavnom radu. Bitno je primijetiti i njegov odnos prema povijesti riječi, odnosno razlog zbog kojeg u jezičnim savjetima objašnjava i etimologiju. „Iskoraci u povijest hrvatske riječi ovdje nisu radi oživljavanja zastarjelica, nego radi pokazivanja koliko nas i kako neke riječi povezuju s predcima i omogućuju lakše sporazumijevanje Hrvata na vremenskoj okomici.“ (Težak 1999: 7). „Vjerujem da misaono aktivan čovjek ne će odbiti zaboravljenu hrvatsku riječ samo zato što ga njezino uključivanje u jezičnu uporabu sili na određeni napor i lišava stanovite duhovne udobnosti.“ (Težak, 1999: 10) Upravo tim zaboravljenim riječima Težak posvećuje prvo poglavlje knjige, a savjete daje ne na način da propisuje upotrebu neke zastarjele riječi u suvremenoj jezičnoj uporabi, već preporučuje, upozorava i naglašava vrijednost tih riječi – kako na stilskoj, tako i na obavijesnoj razini. U sljedećim poglavljima⁴ Težak se nastavlja baviti većinom leksikološkom problematikom – kroatizmima, tuđicama, posuđenicama, srbizmima, slavenizmima i bliskoznačnicama. Važno je primijetiti kako u *Riječi uvodnoj* Težak najavljuje još jedan veliki problem koji će pogoditi hrvatski jezik. „A ugroza ne struji samo sa srpske strane. Možda mnogo više s anglofonske (...) U našem mentalnom sklopu mnogo toga pogoduje engleskoj riječi kojom se u zakutak i zaborav potiskuje hrvatska riječ.“ (Težak 1999: 7)

Slične riječi nalazimo u uvodnim napomenama naslovljenima *Uz četvrtu iz niza* u posljednjoj Težakovoj knjizi savjeta *Hrvatski naš (ne)podobni* (2004.). „Čini se da nam je u ovom času ipak ozbiljnijom prijetnjom anglikacija hrvatskoga jezika. (...) Zbilja je teško shvatiti da nam naš novinar izraz *korak po korak* u zagradama mora prevesti na engleski: *step by step*, a još je teže pomiriti se s izjavom učenika Hrvata da mi je engleski jezik ljepši od hrvatskog...“ (Težak 2004: 6) Težak ističe da se odlučno suprotstavlja inojezičnim nasrtajima ne zbog ksenofobičnih osjećaja već radi zaštite i spašavanja hrvatske riječi kojoj prijete zaborav i zabran. Govoreći o anglizmima Težak nije zadržao purist. „Razumije se, anglizme ne ćemo goniti ako su već općeprihvaćeni u kojem uskom, obično vrlo stručnom i teško

⁴ Poglavlja u knjizi *Hrvatski naš (ne)zaboravljeni: Riječi zaboravljene, Riječi hrvatske, Riječi tuđe i posuđene, Riječi srpske i slavenske, Riječi bliskoznačne, Riječ pjesnička*

prevodljivom značenju ili ako su stilski obilježene riječi u tekstovima gdje je takva uporaba primjerena sadržaju, prostoru i vremenu.“ (Težak 2004: 9). Problemu engleskog jezičnog utjecaja posvetio je odlomak nazvan *Hrvatski naš hrengleski*. Inače, za ovu je knjigu karakteristično da su gotovo svi odlomci u prvom poglavlju *Hrvatski na povijesnoj vjetrometini*, a koji govore o povijesnim nazivima hrvatskog jezika, nazvani tako da u sebi sadrže zamjenicu naš⁵ (*Hrvatski naš (ne)podobni, Hrvatski naš slovinski, slovenski, slavonski i slavenski, Hrvatski naš ilirski, Hrvatski naš hrvatski, Hrvatski naš na ilirsko-hrvatskosrpskoj prekretnici, Hrvatski naš hrvatskosrpski, Hrvatski naš hrengleski, Hrvatski naš globalni, internacionalni, kozmopolitski*). U tim je odlomcima Težak još jedanput prikazao kontinuiranu razvojnu liniju hrvatskoga jezika, koji je tijekom povijesti bio na vjetrometini i mnogi su mu htjeli zametnuti ime i samosvojnost, ali je on uvijek bio, i bit će, naš jezik, dakle jezik hrvatskoga naroda. Nadalje, Težak se pita zbog čega nas napadaju i optužuju za jezični nacionalizam kada branimo svoj jezik, a to isto rade i Francuzi, Nijemci, Mađari, Irci, Slovaci i brojni drugi narodi. Pita se kako to da nam govore da je „obrana nacionalnog jezika jezični šovinizam“ (Težak 2004: 6). Nakon, mogli bismo reći karakterističnog, uvodnog dijela knjige u kojemu se ustvrdila i potvrdila kontinuirana samosvojnost i odnos hrvatskoga jezika prema srpskom i ostalim jezicima (u ovoj knjizi naglasak je na utjecaju engleskog) slijede poglavlja⁶ u kojima se rješavaju jezični problemi koji se odnose „pretežno na pojedine leksičke segmente (skupine riječi) hrvatskoga jezika“ (Pranjković 2004). Tako na skupini pridjeva, imenica i glagola Težak nastoji „u bliskoznačnicama objasniti sitne značenjske razlike“ (Težak 2004: 5) zaključujući da „do jezične vrsnoće ne dolazi se rođenjem nego učenjem“ (Težak 2004: 5). A složiti ćemo se s Ivom Pranjkovićem i potvrditi kako je riječ o knjizi koju čine tri raznolike sastavnice – jezičnosavjetnička, „ladanovska“ i kulturnopovijesna.⁷

Zaključak

Jezični savjetodavni rad, ukoričen u ove četiri knjige, predstavlja nam Stjepka Težaka kao vrsnog jezikoslovca koji gradi koju obrađuje pristupa

⁵ Naslovima Težak ističe činjenicu kako napokon uz zamjenicu naš može stajati pridjev hrvatski, a što je tijekom minulih stoljeća bilo potirano

⁶ Poglavlja u knjizi *Hrvatski naš (ne)podobni*: Hrvatski na povijesnoj vjetrometini, Ne/podobne, ne/poćudne, nepogodne, ne/prikladne i druge riječi ovima nalik, Sudar naravi, prirode, čudi i značaja, Blagoglagoljivi glagoli

⁷ Govoreći o knjizi *Hrvatski naš (ne)podobni* Ivo Pranjković zaključuje: „Sve u svemu, ovu pomalo neobičnu knjigu profesora Stjepka Težaka čine tri raznolike sastavnice. Jedna je jezičnosavjetnička, i inače tipična za Težakovo popularno pisanje o jeziku, druga je pomalo „ladanovska“ (propituje korjenoslovni i značenjski identitet pojedinih riječi i pojedinih skupina riječi), a treća je kulturnopovijesna (vezana uglavnom za nazive hrvatskoga jezika, tj. za prvu tematsku cjelinu u knjizi). Mislim da je svaka od tih sastavnica na svoj način i zanimljiva i respektabilna i privlačna i strukturirana tako da bude dostupna širem čitateljstvu, pa Hrvatski naš (ne)podobni profesora Stjepka Težaka svesrdno preporučujem svima onima koje zanima hrvatski standardni jezik i njegova kultura.“ (Pranjković 2004)

znanstveno, a savjete daje prije svega argumentirano i lingvistički stručno. No njegovi savjeti, kao što je već naglašeno, nisu suhoparni stručni tekstovi, već tekstovi koji su pisani jasno i razgovijetno, a mogli bismo reći gotovo i poetski nadahnuto (posebice se to nadahnuće očituje u naslovima poglavlja i odlomaka). Svoja jezična promišljanja ponudio je „svim intelektualnim radozalcima, ljubiteljima i stvaraocima jezika, napose učiteljima, odgojiteljima, profesorima, novinarima i publicistima – bez mjere da ikomu išta namećem, ali sa željom, da promislivši dobro o mojim tumačenjima, razlozima i dokazima, u svojoj jezičnoj praksi ostvaruju ono o čemu su se, čitajući ovu knjigu, i sami osvjedočili.“ (Težak 1999: 10). Svojim radom Stjepko Težak trudio se probuditi pomalo zaspalu ljubav prema izvornoj hrvatskoj riječi, ali isto tako i očuvati, obraniti i osvijestiti znak jednakosti koji stoji između pojma Hrvat i hrvatski jezik. Uspostavljanjem i naglašavanjem povijesnog kontinuiteta te jednakosti Težak rasplamsava osjećaje ljubavi i ponosa koje svaki govornik hrvatskoga jezika nosi u sebi, ali ih dugi niz godina nije iskazivao. Njegovim je djelovanjem „jezična građa postajala primjerena i razumljiva ne samo jezičnim znalcima nego svima koji se zanimaju za „hrvatski naš svagda(š)nji“, kojima je važno znati „hrvatski naš podobni ili nepodobni“, koji ne žele zaboravu prepustiti „hrvatski naš osebujni““ (Pavličević-Franić 2006: 124).

Literatura:

- Pavličević-Franić, Dunja (2006). U spomen, Stjepko Težak. *Jezik* 53.4: 121-128.
 Pranjković, Ivo (2004). Jezičnosavjetničke asocijacije. *Vijenac*. 01.04.2004.
 Težak, Stjepko (1990). *Hrvatski naš svagda(š)nji*. Zagreb: Školske novine
 Težak, Stjepko (1995). *Hrvatski naš osebujni*. Zagreb: Školske novine
 Težak, Stjepko (1999). *Hrvatski naš (ne)zaboravljeni*. Zagreb: Tipex
 Težak, Stjepko (2004). *Hrvatski naš (ne)podobni*. Zagreb: Školske novine

SUMMARY

OUR ... CROATIAN LANGUAGE BY STJEPKO TEŽAK

Advisory linguistic activity of Stjepko Težak has been collected and bound in the linguistic manuals (handbooks of advice) *Our Everyday Croatian Language*, *Our Distinctive Croatian Language*, *Our (Un)forgotten Croatian Language*, *Our (Un)suitable Croatian Language*. This paper considers the texts bound into the books whose titles reveal that the author *reflects* on the language in a poetic manner as well; by reading those texts one will discover an extraordinary expert on both the historic development of the Croatian language and the contemporary Croatian language.

Key words: Stjepko Težak, language of the Croatian people, equal language duality, linguistic freedom, autonomy of the Croatian language, assaults from other languages, language viability

Primljeno: 1. listopada 2007.